

Jernbanedrift. Dette Lovforslag blev uforandret vedtaget i Folketinget og naaede her i Landstinget til en første Behandling, hvorefter det blev henvist til et Udvalg. Grundlaget for Fremsættelsen af Lovforslaget var den Betragtning, at man ved Loven af 1898 havde paalagt Jernbanedriften et for vidtgaaende Erstatningsansvar, hvilket har fundet sit Udtryk navnlig ved en bestemt Højesteretsdom, af 15. Oktober 1913. Den Afgørelse, der gennem denne Dom blev truffet, var en saadan, at ikke blot de private Jernbaneselskaber her i Landet, men ogsaa Statsbanerne med stor Ængstelse maatte se paa den Risiko, som i Fremtiden kunde komme til at flyde af Loven af 26. Marts 1898. Medens Forslaget, som jeg nævned, fandt fuld Tilslutning fra Folketingets Side, om end der blev fremsat en enkelt Indvending imod det af Hensyn til den Skade, som kunde opstaa for Plantager og Marker, saa mødte det i det høje Landsting en skarp Kritik, en ganske afgjort Modstand. Denne Modstand hvilede dels paa et rent juridisk Ræsonnement om, at det var ligegyldigt for Betragtningen, om den, der led Skade, var Ejendommens Ejer, eller om det var et Forsikringsselskab, som havde overtaget Risikoen for ham, og dels paa den Betragtning, at Jernbanedrift maa siges at henhøre til de farlige Virksomheder, som i Henseende til Erstatningspligt maa stilles anderledes og daarligere end andre Virksomheder her i Landet. Mod den sidste Betragtning nedlagde jeg for mit Vedkommende den Indsigelse, at Forestillingen om, at Jernbanedriften er en saadan farlig Virksomhed, maa siges at være en Levning af en Panik, som opstod, da man begyndte paa Indførelsen af Dampvirksomheder, ikke ganske forstod deres Karakter og heller ikke havde de Sikringsmidler, som man efterhaanden har faaet, og jeg hævdede, at man i vore Tider bør se at komme noget bort fra den Betragtning af farlige Virksomheder, efterhaanden som de tekniske Fremskridt nødvendiggør det for os daglig f. Eks. at færdes med og iblandt saadanne Befordringsmidler, som indeholder en vis Grad af Fare, men som vi alligevel ikke kan undvære, og mod hvis Farlighed det er nødvendigt, at den enkelte Samfundsborger saa vidt muligt selv sikrer sig. Jernbaner er ikke blot, som den ærede Ordfører, det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Godskesen), udtalte, en nyttig Virksomhed, men de er en nødvendig Virksomhed, og det gaar ikke an, at denne Virksomhed belægges med saadanne Byrder, at

man af økonomiske Grunde maa vige tilbage for at fortsætte dens Udvikling. Imidlertid maa man jo tage Lære; man maa rette sig efter, bedømme den faktiske Tilstand. Og jeg fik saa meget ud af Forhandlingerne, at det ikke lader sig gøre at gennemføre Lovforslaget i uændret Skikkelse; der maatte tages Hensyn til den Modstand, som saa ubetinget gav sig Udtryk deroppe. Jeg har da forsøgt ved en Omskrivning af Lovforslaget at gøre en Indrømmelse, som jeg haaber skulde være saa afgørende, at man fra det høje Tings Side vil kunne slutte sig til Lovforslaget.

Det Lovforslag, som jeg her har den Ære at fremsætte, gaar ud paa, at Jernbanen vel skal hæfte, vel skal have Erstatningsansvar i Henhold til Erstatningsloven af 26. Marts 1898 og efter de Regler, som er fastsatte i denne Lov, men dog saaledes, at Erstatning for Skade paa Bygninger og Løsøre kun kan kræves, saafremt de reglementariske Bestemmelser, der gives af Ministeren for offentlige Arbejder vedrørende Lokomotivers Indretning, Betjening og Drift samt om Afhugning af Plantevækst paa Banens Grund m. m., ikke er overholdte. Ærede Medlemmer vil alt saa se, at Undtagelserne indskrænkes til de Tilfælde, hvor Forsikring kan opnaas af vedkommende Ejendomsbesidder, og Forsikring kan i ethvert Tilfælde opnaas med Hensyn til Bygninger og Løsøre. Men det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Godskesen) argumenterede i Fjor stærkt ud fra den juridiske Betragtning, at det er ligegyldigt, om Skaden kommer til at hvile paa Ejendomsbesidderne, eller den kommer til at hvile paa Forsikringsselskaber. Dette modsagde jeg for mit Vedkommende, idet jeg mener, at vi her staar overfor et praktisk Forhold, som faktisk ophæver Nødvendigheden af at drage den Slutning, det ærede Medlem vilde drage. Samfundet har ved Hjælp af Forsikringsselskaberne indrettet sig paa en ganske bestemt praktisk Maade, hvorved Risikoen for Ildebrand, hvad enten den opstaar ad den ene Vej eller den anden, fordeles over alle dem, som ejer fast Ejendom eller Løsøre, idet de alle tegner Forsikring i et saadant Selskab eller i hvert Fald bør tegne den, og alle er klare over, at de bør have deres Ejendele saaledes forsikrede, at det er en Fejl af dem, hvis de ikke har det. Ved Beregningen af Præmien for Brandforsikringen tager Forsikringsselskaberne faktisk alle Risikomømenter i Betragtning, og jeg føler mig fuldkommen